

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Sacramentis In Genere

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XXVIII. De ordine, & comparatione Sacramentorum nouæ legis inter se.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53925](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53925)

illius libri? Denique Cyprianus seu quicumque scriptor sermo-
monum de operibus Cardinalibus Christi, non meminit con-
nium Sacramentorum; quia solum explicat Sacramenta, quae
Dominus instituit in cœna, quae sunt Eucharistia, Christum
& Ordinatio. Vide sermones de cœna Domini, de ablutione
pedum, & de Chrismate. Ad alia loca Kemnitij nihil opus
respondere: fatemur enim Sacramenta largo modo sumi
esse plura, quam septem.

Ultimo loco Kemnitius argumentatur ex ratione, ac pro-
bat duo tantum esse Sacramenta, quia duobus tantum con-
uenit definitio Sacramenti. Sed ut hoc possit efficere, fingit
ibi nouam definitionem, eamque longissimam & tot enim par-
ticulas in ea posuit, quot sufficere videbantur ad excludenda
quinque Sacramenta. Sed hanc definitionem nos supra dilige-
ter refutauimus in disputatione de definitione Sacramenti.

CAPVT XXVIII.

*De ordine, & comparatione Sacramentorum ut
legis inter se.*

NVM hoc superest ad finem quaestionis de num-
ero Sacramentorum, ut eorum etiam ordinem
ostendamus. Est enim vnus ex Lutherano-
rum, non esse vnum Sacramentum alio pro-
stantius: ita enim loquitur Lutherus in lib. de instruendis
magistris ad Pragenses: *Sacramentum altero dignius esse non
potest, cum eodem verbo Dei omnia consistant.* Quod idem in
ratione dicere coguntur Calvinistae, qui cum in Eucharis-
tia non ponant Christi corpus, nisi tropicè, non est illa ratio,
cur eam Baptismo anteponant. Sed nec Lutherani ratio-
nem habent, cur Eucharistiam anteponant Baptismo. Erant
enim fatentur in pane esse verum Christi corpus, tamen idem
corpus Christi coguntur eodem modo ponere in aqua Baptis-
mi, cum vbiq; illud ponant. Sicut etiam non est ratio, cur
eundem effectum vtrique Sacramento tribuant, nimirum
obsignare promissiones ad alendam fidem.

Contra hunc errorem posuit Concilium Tridentinum.

sess. 7. can. 3. in quo dicitur anathema iis, qui septem Sacramenta nouæ legis paria faciunt. Circa quem Canonem, & totam hanc rem, pauca quædam notanda sunt. PRIMVM est, Calvinum in Antidoto, & Kemnitium in Examine, 2. part. pag. 75. & sequentibus, omninò dissimulasse statum quæstionis præsentis, & rem totam ad iocum, & calumnias vertisse. Nam vterque dicit hunc canonem à se maximè seruari, cùm ipsi non faciant paria septem Sacramenta, immò tantum discrimen ponant inter Baptisinum, & Eucharistiam ab vna parte, & cetera quinque ab altera, vt priora duo Christi institutionem esse dicant, reliqua verò hominum inuenta. Sed hoc (vt dixi) est dissimulare statum quæstionis. Concilium enim cùm dicit anathema iis, qui septem Sacramenta faciunt paria, non vim facit in numero septenario, sed in ratione Sacramenti: hic enim est sensus canonis; Si quis Sacramenta nouæ legis, quæ in 1. canon. septem esse diximus, paria facit, ita vt non sit vnum alio dignius, anathema sit. Esse autem hunc sensum patet, tum quia Concilium suis canonibus Lutheranorum errores damnat; error autem Lutheranorum non est, quòd parem faciunt Baptismo Confirmationem, aut aliud eiusdem generis eorum, quæ ipsi non habent pro Sacramentis, sed quod inter Baptismum, & Eucharistiam discrimen dignitatis non ponant; tum etiam id patet ex ipso Concilio. Nam infra sess. 13. asserit Eucharistiam excellere omnibus aliis Sacramentis, quam comparisonem non facit Concilium in aliis.

Nota SECUNDO, Kemnitium dissimulata vera causa huius canonis, alias quasdam ponere, nimirum quod Concilium renouare voluerit antiquam contumeliam, quod scilicet Chrisma præstet Baptismo. Item quod Ordinis Sacramentum antecellat ceteris, quia secum adfert pingues præbendas. Denique quod Ordinis Sacramentum tantò sit excellentius coniugio, vt simul cum eo manere non possit. Sed ista omnia meræ calumniæ, ac meræ nugæ sunt auctoribus suis dignissimæ. Nam Concilium, vt dixi, præcipuè intendit damnare errorem Lutheranorum de paritate Baptismi, & Eucharistiæ: atque ad hoc respondere debuissent isti censors. Neque dicimus Sacramentum Ordinis pugnare cum Matrimonij Sacramento, sed actum Matrimonij habere aliquid indecens in sacerdote.

Nam si laici continere debent ab vxore ad tempus causa orationis, 1 Corinth, 7. certè actus coniugij impedit orationem, & multò magis sacrificium. Alioqui veros coniuges, sed continentes, ordinamus sacerdotes.

Nota TERTIO, Sacramenta septem, licet sint eiusdem generis, & proinde omnia verè, & propriè Sacramenta: tamen differre specie, & secundum varias rationes nullum esse, quod alicui alteri non præstet. Nam Baptismus excellit omnibus quoad effectum remittendi peccata; nam remittit peccatum originale, quod nullo alio Sacramento remittitur: item remittit omnia actualia, & omnem pœnam eis debitam, quod non faciunt Sacramenta cetera.

Confirmatio excellit omnibus, & ipsi etiam Baptismus (etiam si nolint Lutherani) quoad effectum gratiæ ad bene operandum. Nam in eo Sacramento confertur plenitudo Spiritus sancti; & est Confirmatio quædam perfectio, & confirmatio Baptismi: præsupponit enim totum effectum Baptismi, & superaddit gratiam copiosiore. Vnde Apostolus dicitur Lucæ vii. *Sedere in ciuitate, donec induamini virtute ex alto.* Et ante Confirmationis effectum, quam acceperunt in die Pentecostes, licet baptizati essent, timidissimi erant, ita ut omnes in passione fugerent; postea verò accepto Spiritu sancto, facti sunt robustissimi. Quare Cyprianus lib. 2. epist. & Cornelius in epist. ad Fabium apud Eusebium lib. 6. histor. cap. 33 non timuerunt dicere non esse plene sanctificatos, nec perfectos Christianos, qui carent Sacramento Chrismatis: etiam si hanc vocent Calvinus & Kemnitius veterem contumeliam.

Eucharistia excellit omnibus, quoad ipsam substantiam Sacramenti. Nam cetera constant ex re sensibili, & virtute quadam agendi sibi à Deo communicata per motum: at Eucharistia non solum virtutem quadam operatiuam, sed ipsam Christum auctorem illius virtutis verè continet.

Pœnitentia excellit ceteris necessitate, solo Baptismo excepto, cum quo est illi hæc excellentia communis.

Extrema vinctio aliquo modo excellit Pœnitentiæ, quoad effectum gratiæ, sicut Confirmatio Baptismo. Nam præsupponit totum effectum Pœnitentiæ, & superaddit gratiam copiosiore.

pioiorem, quæ non solum posset delere omnia peccata si ad-
essent, sed etiam tollit reliquias peccatorum.

Ordo excellit omnibus, excepta Confirmatione, ratione
ministri; nam solum ab Episcopo conferri potest. Immo eti-
am videtur excellere in hac re Confirmationi. Nam Confir-
matio aliquando ex dispensatione confertur à simplici sacer-
dote: Ordines autem sacri, ac præsertim sacerdotium, nun-
quam nisi ab Episcopis conferuntur. Præterea Ordo ceteris
præstat, quoad aliquid sibi proprium, quia constituit homi-
nes in gradu sublimiore, quam sint ceteri Christiani, non
(ut nugatur Kemnitius) quia præbendas pingues secum
adfert.

Denique Matrimonium excellit significatione: significat
enim Christi unionem cum Ecclesia; unde ab Apostolo ma-
gnum Sacramentum appellatur, Ephes. 5.

Nota **QVARTO**, simpliciter Eucharistiam omnibus ex-
cellere; nam eius excellentia est in ipsa Sacramenti substan-
tia. Et præterea est hoc Sacramentum consummatio om-
nium Sacramentorum, unde etiam post singula conferri so-
let quando ea traduntur adultis: de qua re alibi dicendum
erit.

Nota **QVINTO**, ordinem, quem seruat Concilium in Sa-
cramentis numerandis, non esse ordinem dignitatis sed pri-
mò poni quinque, quæ ad omnes pertinent, deinde duo, quæ
non ad omnes: & quidem in primis quinque seruari ordinem
temporis, quo ex natura sua sumi deberent. Primò enim da-
tur Baptismus. Secundò Confirmatio. Tertio Eucharistia:
hic enim ordo seruatur cum baptizantur adulti, & est ordo na-
turalis. Quartò datur pœnitentia, si contingat peccare post
Baptismum. Quintò Extrema unctio in fine vitæ. Post ista
quinque, quæ sunt omnibus communia, ponuntur alia duo,
quæ non conueniunt omnibus, Ordo, & Matrimonium; &
quidem prius Ordo, quam Matrimonium, quia Ordo est ex-
cellentior: hic enim non debuit haberi ratio tem-
poris, cum non coniungantur hæc duo Sa-
cramenta in vno homine, nisi
per accidens.

V s CON.